

АЛЕКС КОШ ПИСЪК

Превод от руски: Пламен Панайотов, 2022

chitanka.info

Дори не знам откъде да започна. Много е трудно да признаеш причиняването на толкова много щети. В крайна сметка пострадаха и хора, и природа. От друга страна, въпреки че признавам вината си, не бих могъл да постъпя другояче и при подобни обстоятелства ще направя същото. Готов съм да понеса сурово наказание, ако, разбира се, някой ми повярва. В което силно се съмнявам, защото всичко звучи като абсолютна глупост. А и аз съм твърде ценен кадър, за да ме предаде правителството в ръцете на правосъдието. Обещаващ, както би се изразил ректорът на моя институт. Още повече, че скоро ще ходя на международна конференция по ПЧК (психология на човешките комплекси). Аз самият нямам психологически комплекси, все пак съм човек на умствения труд, както гордо ме наричаха моите родители като дете. И, между другото... какво общо имат тук родителите? Аз сега пиша признание. Така че започвам да си признавам.

* * *

— Дръпни се от пътеката, идиот!

— А? О, разбира се, извинете...

Възрастната жена с огромна чанта се изказа малко некултурно за мен, а след това не по-малко некултурно ме избута от пътя си.

— Още веднъж ме извинете — казах на отдалечаващата се по пътеката между дървените седалки едра фигура, а след това с привично движение проверих дали дневникът ми все още е на мястото си.

Вратите се затвориха и влакът потегли по пътя си от точка А до точка Б. За съжаление, аз бях на него. И пътят ми водеше към моята горещо нелюбима дача. Бих казал, че води не към моята дача, а към дачата на родителите ми, но кой ме пита. Кажете ми, какво може да прави един мършав като скелет труженик в руската народна каторга, наречена „дача“? Да, след пет минути работа с лопатата ще трябва да ми правят изкуствено дишане. „Свеж въздух“ — казват родителите. Да, свеж. Освен ако не си алергичен към всичко растящо и пълзящо. За слънцето просто ще замълча. Моята бяла, болезнено бледа кожа може само да изгори. По някаква причина изобщо не мога да имам загар. Но да споря с родителите е безсмислено. Или дачата, или в продължение

на месец да слушам оплаквания, че синът не иска да помага на възрастните си родители. Което като цяло е глупаво, защото ползата от мен и без това е нула.

— Следваща спирка — Люберци-1.

Да, пътуването започна, а книгата вече свърши. Ужасно. Ще се побъркам от скука, между другото, трябва да отбележа в дневника, че ми трябва и втора книга. Вестници не понасям, така че ще трябва да скучая и да се опитам да запазя равновесие, стърчейки между тези дървени седалки.

Прибрах книгата и неохотно се огледах.

Вагонът, както винаги, беше пълен. Предимно баби с огромни чанти и дядовци. Няколко полупияни групи и отделни индивиди приблизително на моята възраст. Всички се бутаха и активно се потяха. Всичко — както обикновено. Макар че онова момиче вляво до прозореца... доста красиво момиче, седи и чете книга. Всъщност по принцип те всички са глупави, така че не би могла да чете нещо кой знае колко интересно. Между другото, всички най-велики учени бяха мъже, а момичетата на нищо велико не са способни. Тоест и ползата от тях не е голяма. Особено ако тези момичета винаги ценят не мозъка и духовните качества, а външния вид. Така че нито едно дългокосо русо момиче с очарователно носле не заслужава вниманието ми. Аз демонстративно, по-скоро за себе си, се обърнах на другата страна и започнах да наблюдавам пейзажите, които се сменяха през прозореца.

На следващата спирка седящата до момичето жена слезе и аз бързо заех мястото ѝ. Не защото исках да седна до момичето, а просто защото тялото ми се схвана от дългото стоене прав.

Погледнах за миг към момичето. Тя, разбира се, не ми обръщаше внимание. Всъщност никоя от тях не ми обръща. Не им трябва мършав, бледен очилатко. С известна злоба още веднъж погледнах момичето. Облечена беше с... къса сива пола, тениска... да привлича самци. А после се оплакват, че ги изнасилват. Сами са си виновни, защо провокират.

Раздразнено се обърнах към прозореца.

След още десетина минути съседните места до мен и момичето се освободиха. Веднага ги окупира весела компания от шестима младежи, облечени в камуфлажни униформи, гладко избръснати и твърде весели, за да бъдат трезви.

— Момче, направи място за стареца — сложи ръка на рамото ми единият, разбира се, най-якият.

Мълчаливо, за да не предизвикам неприятности, станах, взех си нещата и се преместих на празно място от другата страна на пътеката. Точно до гледащата ме подозрително бабичка. Сякаш ще посегна на свръхценния ѝ багаж. Направо безценния. Хвърлих недоволен поглед на изгонилите ме от мястото ми младежи.

Типични представители на съвременните безочливи грубияни. Мускули и нищо друго освен мускули. Защо ти е глава? Точно така, за да я обръснеш до голо.

Младежите се разположиха около момичето и започнаха, говорейки умишлено високо, да я изпиват с очи.

Сама си е виновна. Разголила се, сега ще търпи.

По навик се обърнах към прозореца и отново се замислих.

Скоро обявиха моята спирка. Наканих се да изляза, но не беше толкова лесно. Докато си мислех, гледайки през прозореца, един представител на компанията с китара в ръка се беше разположил на пътеката и сега започна да крещи песни с пълен глас. Беше невъзможно да изляза с чантите си покрай него. А да го помоля да ме пусне да мина изобщо нямаше смисъл. Те явно вече бяха направили главите и нищо не им струваше да сритат такъв труженик на умствения труд като мен.

За пореден път погледнах развеселената компания. Един от тях вече беше успял да сложи ръка на раменете на момичето. Тя старателно се преструваше, че ѝ е все едно, и четеше книгата.

Дори не трябваше да се преструвам, че ми е все едно. Наистина ми беше все едно. Така че се обърнах към другия прозорец и отново дълбоко се замислих. И, както обикновено става при великите хора, заспах.

Отначало сънувах отделни фрагменти от живота си. Предимно не много приятни. Присъниха ми се връчвания на награди: по физика, математика, химия, литература, психология, история и така нататък. Невероятно много. Никога не съм харесвал тези награждавания. Вие бихте ли се радвали, ако победите маймуна на тест за интелигентност? Не съм виновен, че всички са толкова глупави. Затова всички тези поздравления и аплодисменти винаги ме вбесяваха. И затова насън всички тези награждавания изглеждаха като кошмари.

Но всичко свърши и скоро се събудих. По-скоро си помислих, че се събуждам само в първата секунда. Само в книгите пишат, че хората виждат сънищата и ги бъркат с реалността. Всъщност това, разбира се, е глупост. Един сън може да е много реален, но си е просто сън. Така че някъде подсъзнателно знаех, че това е сън, макар и много реален. Още повече, че в този сън аз бях само мълчалив и безплътен зрител. Видях се да спя с нос в стъклото. За пореден път си отбелязах, че с моята болезнена слабост изглеждам просто комично в широки шорти и тениска. Неволно, просто по инерция, погледнах към шумната компания, седнала до момичето. Те явно се забавляваха. Бирата се лееше като река, а двама от тях вече активно показваха знаци на внимание към момичето. Момичето, доколкото можеше, активно се съпротивляваше.

На мен ми беше все едно. Сама си е виновна. Но все пак беше интересно да видя как ще свърши всичко.

Обявиха спирка и момичето с видимо облекчение скочи. С толкова рязко и неочаквано движение тя силно изненада един от мъжете, който тъкмо беше сложил ръка на коляното ѝ. Здравенякът, който ме изгони от мястото ми, по пиянски се изненада и дори се канеше да каже нещо дълбокомислено по въпроса, но момичето вече бързаше по пътеката към изхода. Тогава той показва изненадваща за състоянието си пъргавина и, като хвана зяпналите си приятели, забърза след момичето, като не пропусна да разблъска всички, до които можеше да стигне по пътя към изхода. Аз като безмълвен дух тръгнах след него.

Днес момичето явно нямаше късмет. На перона нямаше нито един човек. Само платформа и гора. Затова, когато токчетата ѝ зачаткаха самотно по бетонната платформа, съдбата ѝ вече беше решена. Компанията начело със здравеняка се изсипа на перона само секунда преди момичето да поеме по едва забележима пътека и да изчезне в гората.

Тъй като имах прерогатива на страничен наблюдател, можех да наблюдавам всички ключови моменти от сюжета. Вече знаех как ще свърши това за момичето, но в съня, както и в живота, проблемите на другите хора изобщо не ме вълнуваха.

— Момчета, хайде след нея! — извика Здравенякът и се втурна към пътеката, водеща в гората.

Цялата компания хукна и след минута се скри в гората. Още секунда наблюдавах празната платформа, а после се озовах сред дърветата. Погледът ми се движеше успоредно с движението на тичащите след момичето младежи. По някаква причина камуфлажът им изобщо не се губеше на фона на гората. Един от младежите зави в поредния завой и се оплете в купчина паднали клони. Неочаквано, въпреки моето безразличие, съжалих, че не си е счупил врата.

Скоро след поредния завой отпред се появи фигурата на момичето. Тя спокойно вървеше по пътеката. Въпреки че преследвачите очевидно не се криеха, а по-скоро викаха нещо, до последния момент момичето не забеляза нищо, потопено в мислите си. Когато тя най-накрая се огледа изненадано, страхът се отрази на хубавото ѝ лице и тя, интуитивно осъзнавайки, че такава компания няма да тича след нея просто така, се втурна напред. Явно нямаше опит с тичането на токчета през гората и още първият корен, стърчащ на пътеката, я спря. Тя падна и здравенякът, който тичаше пред всички, веднага я настигна. Той не тръгна да се обяснява в любов, а направо я удари в лицето.

Нямах особено желание да наблюдавам тази сцена във всичките ѝ подробности и погледът ми, подчинявайки се на неизречената молба, се измести далеч нагоре. Толкова далеч, че от птичи поглед се виждаха само върховете на дърветата. И слава богу. Аз съм съвременен човек и вече съм свикнал с ужасите, случващи се на всеки ъгъл. Убийства, изнасилвания, вземане на заложници, всичко това е като че ли част от нашия живот. И в същото време не от нашия. Вече сме свикнали да гледаме без потръпване статистиката на „Пътен патрул“ и да не мислим, че зад всяка цифра стои човек. Човек със свой живот. Но на нас изобщо не ни се мисли за това. Не можем да направим нищо по въпроса, а нерви и така хабим толкова много, че просто не остават излишни за загриженост и състрадание. И затова аз, вече по навика на обикновения гражданин, затрупах съчувствието с бремето на макар и малки, но собствени проблеми. В крайна сметка тя сама си е виновна. В днешно време трябва да си по-внимателен. И какво можем да направя? Който и да е от тези главорези с един пръст ще спре всичките ми объркани увещания да спрат... И въобще пред кого се оправдавам?

И изведнъж чух ТОВА. Беше Письк. Разнесе се над зелената гора, подплашвайки птиците от дърветата. Моето, както ми се

струваше, закоравяло от нашата реалност сърце, потръпна. Невъзможно е да опиша с прости думи това, което чух в този Писък. Това беше болка, това беше отчаяние и... това беше безнадеждност. Да, това беше смъртна безнадеждност...

Скочих и трескаво си поех дъх. Стоящата до мен старица ме погледна подозрително. Но аз не виждах нищо около мен. В ушите ми още кънтеше този Писък. Писъкът на момичето. Знаех, че това е просто сън, но този Писък все още кънтеше в главата ми и не искаше да спре. Понякога се случва нещо, което докосва струните на душата. Но този Писък не просто докосна тези струни, той изсвири върху тях погребален марш. Бях напълно сигурен, че човекът, издал този Писък, вече е мъртъв. Нещо се счупи в момичето с този писък. И също бях напълно сигурен, че дори момичето да остане живо, така или иначе то вече няма да е живо. Просто кукла, чието място е в психиатрична болница. Макар че... В крайна сметка това е само сън! Ако знаех как да се моля, щях да извикам всичките си молитви към Бога, като го моля да не допуска нищо подобно с това момиче, с всички момичета.

Аз все още седях и се опитвах да разбера себе си и това, което сънувах. Вече няколко пъти хвърлях боязливи погледи към момичето, опитвайки се да уловя нещо... а Писъкът все още кънтеше в ушите ми. Но ето че обявиха някаква спирка и момичето рязко скочи, сваляйки от коляното си ръката на здравеняка, която току-що се беше озовала върху него. Здравенякът погледна ръката си с пиянска изненада и премести поглед към отдалечаващото се момиче.

Това не беше просто „дежа вю“, това беше моят сън. С точност до най-малките подробности.

Ето здравенякът побутна приятелите си и те забързаха към изхода, като разблъскаха хората по пътя си. По някаква причина точно сега бях изненадан, че те не си казаха нито дума. Сякаш това за тях е нещо обичайно, просто така да скочат и да тичат след момиче.

Седях в пълен ступор. Писъкът все още кънтеше в главата ми и ако имаше дори най-малката възможност нещата да се развият по същия начин, както в съня, бях длъжен да се опитам да ги спра. Но не това ме спираше. Какво можех да направя? Аз срещу шестима души... това е смешно. Но не биваше да се бавя и подтикван от кънтящия в главата ми писък на момичето, започнах да действам. Мършавостта ми имаше един очевиден плюс — компактност. Затова когато здравенякът

и компанията му бяха още на половината път до изхода, аз рязко скочих, с което си спечелих още един режещ поглед от старицата, и се промуших през прозореца на влака. Как успях да не се заклеця, не знам, защото това беше доста сложна акробатика. Озовах се на платформата на около пет метра от отдалечаващия се гръб на момичето и на същото разстояние от отворените врати, от които изнасилвачите трябваше да изскочат след няколко секунди. Много подходящо машинистът наду свирката, което попречи на момичето да ме чуе как скачам от перона в гъстата коприва, само на няколко метра от пътеката, по която тя скоро щеше да поеме.

Едва в копривата започнах да осъзнавам глупостта на моята постъпка. Добре, че не забравих дневника си. Въпреки това оставих целия си багаж във вагона. Освен това си навехнах крака и, разбира се, целият бях нажулен от копривата. Но въпреки очевидната глупост, бях избрал много подходящо място. Момичето се спусна по вече познатата ми от съня пътека на десет метра от мен и точно в този момент предполагаемите изнасилвачи се изсипаха на перона.

Затаих дъх и започнах да се моля здравенякът да не извика като в съня...

— Момчета, хайде след нея!

По дяволите. Гледайки тичащите по платформата изнасилвачи, аз, без изобщо да се замисля, извадих запалка и посегнах за цигара. Тогаваш погледът ми попадна на свършено сухата трева. Лятото беше много горещо и сухотата цареше навсякъде. Не знам какво ме подтикна, но секунда по-късно вече куцуках по пътеката след момичето, изпреварвайки Здравеняка и компанията с около минута. И, както се и надявах, точно на същото място като в съня на пътеката имаше огромна купчина клони. Не знам откъде се бяха взели, но без колебание извадих дневника от джоба си и... се замислих. Нямах нищо друго под ръка, а трябваше спешно да паля. Така че в крайна сметка пожертвах дневника си. Не беше трудно да го запаля, тъй като го водех от цяла година и той беше доста дебел. Трескаво започнах да късам горящи листове от него и да ги хвърлям наоколо. Клоните веднага избухнаха в пламъци и когато дневникът свърши, започнах да хвърлям всичко, което можех, в огъня: трева, боклуците наоколо, клони. Писъкът, който безмилостно звучеше в главата ми, ме караше да се

движа по-бързо, отколкото някога съм се движил. Надигна се гъст дим и скоро аз, кашляйки, избягах по-далече и паднах изтощен.

Мина известно време, а димът стана още повече. Шестимата младежи така и не се появиха на пътеката. Дали, както се надявах, са се уплашили от дима; дали са решили да не се заяждат с психаря, куцукащ около огромен огън наред пътеката в гората; или просто сънят беше измама. Във всеки случай аз се надигнах и, целият мръсен, миришещ на изгоряло и пот, се насочих обратно към платформата. Зад гърба ми се разгоря пожар, а аз крачех по пътеката с глупава усмивка, защото Писькът вече не звучеше в главата ми. Въпреки това ще го помня до края на живота си.

* * *

„Както вече казах, аз съм изцяло виновен и съм готов да си понеса наказанието. Наказание за това, че запалих онази гора и цяла Москва в продължение на три месеца диша дим. Дори мисля, че ако разкажа на някого за съня си, ще ме пратят в психиатрична болница. Може би. А може и да не ме пратят?“

Глупости. На кого пиша това? Така или иначе никой няма да ми повярва. Аз самият не си вярвам вече. Че подпалих гората. Че скочих от вагона през прозореца, че зарязах багажа си. Та аз съм труженик на умствения труд. И този откачен сън. Никога повече не сънувах нещо подобно, въпреки че помня онзи Письк, сякаш съм го чул само преди секунда. Той ще ме преследва до края на живота ми. Писькът от съня... или от възможното, но неосъществено бъдеще. И кой ще ми повярва? Никой. Защото никой не чу този Письк. Писькът на младо момиче. Письк ужасен, пълен с болка и отчаяние. Направих всичко възможно, за да предотвратя това. Във всеки случай за първи път в живота си постъпих така, както ми диктува сърцето. Пък дори този Письк да е само сън.

Но такъв Письк наистина се раздава всяка минута в различни части на света. Насилието властва по целия свят. Нищо не можеш да направиш с това, ще кажете вие. Може и да е така, но аз реших за себе си. Дори и да съм само един слаб човек, но ще се опитам да направя така, че на света тези Письци да станат поне с един по-малко. Защото

един Писък — това е един живот. Живот пречупен или опорочен, живот отнет или превърнат в непрекъснато страдание. Преди никога не се бях замислял за това, но никога не е късно да промениш мнението си...

В живота ми нищо особено не се промени. Родителите ми простиха загубата на ценния багаж, възстанових дневника си. В допълнение към обичайния си ритъм добавих само една ежедневна точка. Всяка вечер ходя в спортната зала, за да се науча как да защитавам себе си и тези, които ще се нуждаят от защита. За да съм готов, когато ме застигне още един Писък, и да не се налага пак да паля гората. И, между другото, наскоро видях по новините да показват заловена банда от шестима души, които се занимавали с грабежи и понякога се забавлявали, като изнасилвали самотни момичета. Лицата им, разбира се, ми бяха добре познати...

2004, Москва

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.